

Controleprotocol 2020 Jaarrekening Veiligheidsregio Fryslân

1 Inleiding

Ter voorbereiding en ondersteuning van de uitvoering van de accountantscontrole stelt het Algemeen Bestuur overeenkomstig artikel 2, lid 2 Controleverordening Veiligheidsregio Fryslân het controleprotocol 2020 vast.

Dit controleprotocol is van toepassing op de accountantscontrole met ingang van het boekjaar 2020. Het controleprotocol wordt minimaal één keer in de vier jaar geactualiseerd of zoveel vaker als nodig door wijzigingen in wet- en regelgeving.

1.1 Doelstelling

Dit controleprotocol heeft als doel nadere aanwijzingen te geven aan de accountant over de reikwijdte van de accountantscontrole, de daarvoor geldende normstellingen en de daarbij verder te hanteren goedkeurings- en rapporteringstoleranties voor de controle van de jaarrekening 2020 van de Veiligheidsregio Fryslân.

Het Algemeen Bestuur kan de accountant alleen nadere aanwijzingen geven voor zover dit uitgaat boven de wettelijke minimumeisen.

1.2 Wettelijk kader

De Gemeentewet (hierna: GW), artikel 213, schrijft voor dat het Algemeen Bestuur één of meer accountants aanwijst als bedoeld in artikel 393 eerste lid Boek 2 Burgerlijk Wetboek voor de controle van de in artikel 197 GW bedoelde jaarrekening en het daarbij verstrekken van een controleverklaring en het uitbrengen van een verslag van bevindingen.

In het kader van de opdrachtverstrekking aan de accountant kan het Algemeen Bestuur nadere aanwijzingen geven voor te hanteren goedkeurings- en rapporteringstoleranties. De accountant mag verwachten dat de Veiligheidsregio Fryslân inzichtelijk maakt welke wet- en regelgeving van toepassing is.

Het Algemeen Bestuur heeft op 28 november 2013 de verordening ex 213 GW voor de controle op het financieel beheer en op de inrichting van de financiële organisatie van de Veiligheidsregio Fryslân vastgesteld. Met dit controleprotocol stelt het Algemeen Bestuur nadere aanwijzingen vast die specifiek van toepassing zijn op de accountantscontrole.

2 Algemene uitgangspunten voor de controle (getrouwheid én rechtmatigheid)

Zoals in artikel 213 GW is voorgeschreven zal de controle van de in artikel 197 GW bedoelde jaarrekening, uitgevoerd door de door het Algemeen Bestuur benoemde accountant, gericht zijn op het afgeven van een oordeel of:

- a) de jaarrekening een getrouw beeld geeft van zowel de baten en lasten als de grootte en samenstelling van het vermogen;
- b) de baten en lasten, alsmede de balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen;
- c) de jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de bij of krachtens algemene maatregel van bestuur te stellen regels, bedoeld in artikel 186 (Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten); en
- d) het jaarverslag met de jaarrekening verenigbaar is.

Bij de controle zullen de nadere regels die bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden gesteld op grond van artikel 213, lid 6 GW (Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden) en de Nadere voorschriften Controle- en overige standaarden (NV COS) van de NBA bepalend zijn voor de uit te voeren werkzaamheden.

Onder rechtmatigheid wordt begrepen de definitie volgens het Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden dat de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten en de balansmutaties rechtmatig tot stand zijn gekomen, dat wil zeggen “in overeenstemming zijn met de begroting en met de van toepassing zijnde wettelijke regelingen, waaronder eigen verordeningen”.

3 Goedkeurings- en rapporteringstoleranties

De accountant richt de controle in op het ontdekken van belangrijke fouten en baseert zich daarbij op risicoanalyse, vastgestelde toleranties en statistische deelwaarnemingen en extrapolaties.

De goedkeuringstolerantie is het bedrag dat de som van fouten in de jaarrekening of onzekerheden in de controle aangeeft, die in een jaarrekening maximaal mogen voorkomen, zonder dat de bruikbaarheid van de jaarrekening voor de oordeelsvorming door de gebruikers kan worden beïnvloed. De goedkeuringstolerantie is bepalend voor de oordeelsvorming en de strekking van de af te geven controleverklaring. De goedkeuringstolerantie wordt bepaald als een percentage van de totale begrote programmalaasten

Het Algemeen Bestuur stelt de goedkeuringstolerantie vast overeenkomstig de minimumeisen van het Besluit Accountantscontrole Decentrale Overheden.. Deze minimumeisen zijn:

	goedkeurend	met beperking	oordeel-onthouding	afkeurend
Fouten in de jaarrekening (% van lasten)	$\leq 1\%$	$> 1\% < 3\%$	–	$\geq 3\%$
Onzekerheden in de controle (% van lasten)	$\leq 3\%$	$> 3\% < 10\%$	$\geq 10\%$	–

Naast de goedkeuringstolerantie wordt onderkend de rapporteringstolerantie. Dit is een bedrag dat gelijk is aan of lager is dan de goedkeuringstolerantie. Bij overschrijding van dit bedrag vindt rapportering plaats in het verslag van bevindingen.

Het Algemeen Bestuur stelt de rapporteringstolerantie vast op 10% van de goedkeuringstolerantie. Dat wil zeggen dat de accountant:

- elke fout in de jaarrekening groter dan 0,1% van de lasten rapporteert.
- elke onzekerheid in de jaarrekening groter dan 0,3% van de lasten rapporteert.

De accountant dient zijn controle zodanig in te richten dat een redelijke mate van zekerheid bestaat dat fouten en onzekerheden die afzonderlijk of gezamenlijk de goedkeurings-toleranties voor fouten in de jaarrekening respectievelijk onzekerheden in de controle overschrijden worden ontdekt.

De accountant bepaalt op basis van de geldende professionele standaarden de hiertoe uit te voeren werkzaamheden. Deze professionele standaarden omvatten in ieder geval de Nadere voorschriften Controle- en overige standaarden (NV COS) van de NBA.

4 Reikwijdte accountantscontrole rechtmatigheidstoetsing

De accountantscontrole op rechtmatigheid is limitatief gericht op:

1. De naleving van wettelijke kaders, zoals die in de kolom "Wetgeving extern" van de "Inventarisatie wet- en regelgeving in het kader van de rechtmatigheidscontrole" (bijlage 1) zijn opgenomen. Dit uitsluitend voor zover deze directe financiële beheershandelingen betreffen of kunnen betreffen.
2. De naleving van de volgende kaders:
 - de begroting
 - de financiële verordening (ex artikel 212 Gemeentewet)
 - de controleverordening (ex artikel 213 Gemeentewet)
 - de overige kaders, zoals opgenomen in de kolom "Regelgeving intern"

Dit laatste uitsluitend voor zover deze directe financiële beheershandelingen betreffen of kunnen betreffen.

In het kader van de rechtmatigheidscontrole kunnen negen rechtmatigheidscriteria worden onderkend. In het kader van het getrouwheidsonderzoek wordt al aandacht besteed aan zes van deze criteria. Voor de oordeelsvorming over de rechtmatigheid van het financieel beheer zal extra aandacht besteed moeten worden aan de volgende rechtmatigheidscriteria:

1. Het begrotingscriterium;
2. Het voorwaardencriterium
3. Het misbruik & oneigenlijk gebruik criterium.

Ad 1. Het begrotingscriterium

Als blijkt dat de gerealiseerde lasten zoals weergegeven in de jaarrekening hoger zijn dan de geraamde bedragen, ook na de laatste begrotingswijziging, dan kan er sprake zijn van onrechtmatige uitgaven, ofwel begrotingsonrechtmatigheid. De overschrijding kan namelijk in strijd zijn met het budgetrecht van het Algemeen Bestuur.

Voor de afsluitende oordeelsvorming is van belang in hoeverre de begrotingsoverschrijding past binnen het door het Algemeen Bestuur geformuleerde beleid en/of wordt gecompenseerd door aan de lasten direct gerelateerde hogere baten. Het bepalen of respectievelijk welke begrotingsoverschrijdingen al dan niet verwijtbaar zijn, is voorbehouden aan het Algemeen Bestuur.

In voorkomende gevallen worden begrotingsafwijkingen niet als onrechtmatig bestempeld:

- a. Kostenoverschrijdingen die geheel of grotendeels worden gecompenseerd door direct gerelateerde opbrengsten, bijvoorbeeld via subsidies of kostendekkende omzet.
- b. Kostenoverschrijdingen die passen binnen het bestaande beleid en tijdig, in elk geval in het begrotingsjaar zelf, zijn gecommuniceerd aan het AB.
- c. Kostenoverschrijdingen bij open einde regelingen.
- d. Kostenoverschrijdingen op investeringen, waarvan de gevolgen voornamelijk zichtbaar worden via hogere afschrijvingslasten en financieringslasten in navolgende jaren, zijn alleen in het jaar van ontstaan als onrechtmatig aan te merken.

Ad 2. Het voorwaardencriterium

Besteding en inning van gelden door de Veiligheidsregio kunnen aan bepaalde voorwaarden verbonden zijn waarop door de accountant moet worden getoetst. Deze voorwaarden liggen vast in wet- en regelgeving. De gestelde voorwaarden hebben in het algemeen betrekking op:

- de omschrijving van de doelgroep respectievelijk het project;
- de heffings- en/of declaratiegrondslag;
- normbedragen;
- de bevoegdheden;
- het voeren van een administratie;
- het verkrijgen en bewaren van bewijsstukken;
- aan te houden termijnen besluitvorming, betaling e.d.;
- recht, hoogte en duur.

De precieze invulling verschilt per wet, regeling of verordening. Voor alle geldstromen dient vooraf ondubbelzinnig vast te staan welke voorwaarden er op van toepassing zijn.

Ad 3. Het Misbruik en Oneigenlijk gebruik criterium

Wanneer sprake is van een aanwijzing voor misbruik en oneigenlijk gebruik van overheidsmiddelen, dan zal de accountant dit moeten communiceren met, afhankelijk van de aard, de direct leidinggevende, de directie en, in sommige gevallen (fraude in de top van de organisatie) het bestuur.

5 Communicatie en rapportering

In de controleverordening van de Veiligheidsregio Fryslân is bepaald dat ter bevordering van een efficiënte en doeltreffende accountantscontrole er periodiek overleg plaatsvindt. Tijdens en na afronding van de controlewerkzaamheden rapporteert de accountant over de uitkomsten van de accountantscontrole door middel van de management letter, het verslag van bevindingen en de controleverklaring.

De uitkomsten van de interim controle worden, na bespreking in de Auditcommissie, gerapporteerd aan het Dagelijks Bestuur in de vorm van de management letter. In de management letter wordt in ieder geval aandacht besteed aan:

- De risico's voortvloeiend uit bedrijfsprocessen van Veiligheidsregio Fryslân.
- De werking van de voor deze risico's geïmplementeerde beheersmaatregelen.
- De verbeterpunten ten aanzien van de beheersing van de geconstateerde risico's.

Conform artikel 213 Gemeentewet rapporteert de accountant in het verslag van bevindingen in ieder geval zijn bevindingen over:

- De vraag of de inrichting van het financiële beheer en van de financiële organisatie een getrouwe en rechtmatige verantwoording mogelijk maken, en
- onrechtmatigheden in de jaarrekening.

Conform artikel 2:393 lid 4 BW maakt de accountant daarbij ten minste melding van zijn bevindingen met betrekking tot de betrouwbaarheid en continuïteit van de geautomatiseerde gegevensverwerking.

Tevens worden de volgende punten opgenomen in het verslag van bevindingen:

- De niet gecorrigeerde fouten in de jaarrekening die de rapporteringstolerantie overschrijden.
- De onzekerheden in de controle waarvan het de inschatting is dat deze de rapporteringstolerantie overschrijden.
- De aard en omvang van de gerapporteerde fouten in de jaarrekening en de onzekerheden in de controle.
- Een samenvatting van de uitkomsten van de interim-controle zoals die aan het Dagelijks Bestuur in de management letter zijn gerapporteerd.

In de controleverklaring wordt op gestandaardiseerde wijze de uitkomst van de accountantscontrole weergegeven, ten aanzien van de getrouwheid en de rechtmatigheid, uitmondend in een oordeel over de jaarrekening. Op basis van de controleverklaring en het verslag van bevindingen stelt het Algemeen Bestuur de jaarrekening vast.

6 Specifieke aandachtspunten

In de controleverordening van de Veiligheidsregio Fryslân is bepaald dat het Dagelijks Bestuur de door het Algemeen Bestuur benoemde accountant opdracht kan geven tot het uitvoeren van specifieke werkzaamheden met betrekking tot de rechtmatigheid, doelmatigheid en de doeltreffendheid, voor zover de onafhankelijkheid van de accountant daarmee niet in het geding komt.

Het Dagelijks Bestuur informeert de Auditcommissie voorafgaand aan de jaarlijkse opdrachtverstrekking aan de accountant over specifieke uit te voeren werkzaamheden.

Vastgesteld door het Algemeen Bestuur van de Veiligheidsregio Fryslân in haar vergadering van 1 juli 2020.

De heer S. van Haersma Buma

De heer W. Kleinhuis

Voorzitter

Secretaris

Bijlage 1: Inventarisatie wet- en regelgeving in het kader van de rechtmatigheidscontrole

Productgroepen	Specifieke activiteit	Wetgeving extern	Regelgeving intern
GHOR	Geneeskundige hulpverlening bij ongevallen en rampen	- Wet Veiligheidsregio's - Besluit Veiligheidsregio's	
Brandweer	Brandweezorg: - Planvorming - Risicobeheersing - Vakbekwaamheid - Materieelbeheer - Repressie Brandweer	- Wet Veiligheidsregio's - Besluit Veiligheidsregio's	
Jeugd-gezondheidszorg	Gezondheidsonderzoeken Jeugdgezondheidszorg Preventieve logopedie Advies en ondersteuning Rijksvaccinaties Spreekuren Kortdurende begeleiding Netwerken preventieve jeugdzorg Cursussen en voorlichting Tandheelkundige voorlichting Advisering leerplicht en leerlingenvervoer Extern vertrouwenspersoon Preventie ziekteverzuim	- Wet Publieke Gezondheid - Leerplichtwet - Wet op het primair onderwijs / Wet op de expertisecentra? - Wet Maatschappelijke Ondersteuning	
Gezondheidsbevordering	Ondersteuning LGB Gezondheidsbevordering Documentatie Massamediale publieksinformatie Epidemiologisch onderzoek	- Wet Publieke Gezondheid - Wet op het primair onderwijs - Wet medisch-wetenschappelijk onderzoek met mensen	
Algemene gezondheidszorg	Alg. Infectieziektebestrijding Bestrijding SOA Bestrijding TBC Reizigersvaccinatie Medische milieukunde Technische hygiëne zorg Publieke gezondheidszorg asielzoekers Vangnet- en Bemoeizorg (OGGZ) Forensische geneeskunde	- Wet Publieke Gezondheid - Wet op de lijkbezorging - Wet toetsing levensbeëindiging op verzoek en hulp bij zelfdoding - Besluit basisveiligheidsnormens tralingsbescherming - Wet kinderopvang - AWBZ	

Algemeen Bestuur en ondersteunende processen	Algemeen beheer	<ul style="list-style-type: none"> - Grondwet - Burgerlijk Wetboek - Gemeentewet - Wet gemeenschappelijke regelingen - Algemene wet Bestuursrecht - Archiefwet - Wet kwaliteit, klachten en geschillen zorg - Wet op de geneesmiddelenvoorziening BES - Wet geneeskundige behandelingsovereenkomst - Wet openbaarheid van bestuur - Wet markt en overheid - Algemene verordening gegevensbescherming - Wet algemene bepalingen omgevingsrecht 	<ul style="list-style-type: none"> - Gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio Fryslân 2019 - Organisatieverordening Veiligheidsregio Fryslân 2015 - Archiefverordening Veiligheidsregio Fryslân 2014 - Besluit Informatiebeheer Klachtenregeling Zorg Veiligheidsregio Fryslân 2017
	Financieel beheer en treasurybeheer	<ul style="list-style-type: none"> - Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) - Besluit accountantscontrole decentrale overheden - Wet financiering decentrale overheden (FIDO) - Besluit Doeluitkering bestrijding van rampen en zware ongevallen (BDUR) - Wet financiering decentrale overheden (FIDO) - Regeling uitvoering decentrale overheden (Ufdo) - Wet houdbare overheidsfinanciën (Hof) - Wet schatkistbankieren - Regeling Informatie voor derden (IV3) - Regeling Single Information Single Audit (Sisa) - Fiscale wetgeving 	<ul style="list-style-type: none"> - Financiële verordening Veiligheidsregio Fryslân 2016 (ex art 212 GW) - Controleverordening Veiligheidsregio Fryslân 2014 (ex art. 213 GW) - Regeling Budgethouderschap Veiligheidsregio Fryslân 2014
	Arbeidsvoorwaarden en personeelsbeleid	<ul style="list-style-type: none"> - Ambtenarenwet - Fiscale wetgeving - Sociale verzekeringswetten - Pensioenwet - CAR/UWO - Wet beroepen individuele gezondheidszorg (BIG) - Arbeidstijdenwet - Wet Arbeidomstandigheden - ABP- wetgeving - Loga-circulaires - Circulaires Biza - Beroepscode voor verpleging en verzorging - Medisch tuchtrecht - Wet Normering bezoldiging Topfunctionarissen - Wet werk en zekerheid - Wet verbetering poortwachter 	<ul style="list-style-type: none"> - Bezoldigingsregeling Veiligheidsregio Fryslân 2014
	Inkopen en contractbeheer	<ul style="list-style-type: none"> - EU-aanbestedingsregels - Aanbestedingswet 2012 - Aanbestedingsbesluit - Gids Proportionaliteit - Wet markt en overheid 	<ul style="list-style-type: none"> - Inkoop- en aanbestedingsbeleid VRF 2017-2020

